

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 853/2021
19.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Ђорђе Папулић, адвокат из ... и Андрија Крловић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Љубиша Кесић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1610/19 од 10.11.2020. године, у седници већа одржаној 19.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1610/19 од 10.11.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву П 104/2017 од 12.12.2018. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу, на име повраћаја зајма, исплати износ од 5.040.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.03.2010. године до исплате, док је ставом другим од досуђеног до траженој износа од 12.000.000,00 динара, тужбени захтев одбијен. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да исплати тужиоцу износ од 240.990,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате, на име трошкова парничног поступка, а ставом четвртим одбијен захтев тужиоца у делу којим је тражио исплату законске затезне камате на досуђене трошкове поступка, од дана доношења до настаупања извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1610/19 од 10.11.2020. године, ставом првим изреке одбијене су жалбе парничних странака, као неосноване. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди, тако што је тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 278.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона у парничном поступку („Службени гласник РС бр. 72/14 ... 18/20, у даљем тексту: ЗПП), на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1. у вези са чланом 211 ст. 1 и 2. ЗПП, на коју се ревизијом указује јер нужно супарничарство не постоји, будући да је споран правни однос настао из правног односа зајма који су закључили тужилац и тужени, а проистекао из конзорцијума (зајам је уговорен у корист конзорцијума, обавеза учесника је подељена), тако да тужбом нису морали да буду обухваћени сви чланови конзорцијума, као учесници спорног материјалноправног односа. Осим тога, у време подношења тужбе конзорцијум је престао да постоји, па није могао бити странка у поступку јер нема уговорну ни страначку способност.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је позајмио туженом као члану конзорцијума, чији је био заступник и члан, износ од 12.000.000,00 динара, са роком враћања 6 година. Тужени је пријем позајмице у наведеном износу признао изјавом о признању дуга (Ов.бр. 8286/13 од 23.04.2013. године). Уговор о конзорцијуму тужени је закључио са три физичка лица под Ов.бр. 2546/04 дана 19.03.2004. године ради куповине друштвеног капитала Друштвеног предузећа пољопривреде „Напредак“ из Алибунара. Чланови Конзорцијума су се обавезали да ће обезбедити и уплатити депозит за учешће на аукцијском надметању, а евентуално и за исплату купопродајне цене капитала предузећа у процентуалном износу за сваког уговарача, од чега је обавеза туженог ББ изражена у проценту од 42% цене капитала (члан 2. Уговора). Чланови Конзорцијума учествују у оброчној исплати купопродајне цене на начин и у процентуалном износу, предвиђеним чланом 2. овог уговора (члан 3. став 2. Уговора). Давање средстава обезбеђења потребних за евентуално закључење уговора о кредиту чланови обезбеђују и дају сразмерно свом учешћу у цени капитала, што може бити кориговано само писменом изјавом потписаном од свих чланова (члан 4. Уговора). Чланови Конзорцијума стичу власништво над акцијама предузећа сходно члану 410б Закона о предузећима („Службени лист СРЈ бр.29/96 ... 36/02), сразмерно свом процентуалном учешћу у исплати купопродајне цене из члана 2. овог Уговора (члан 6. Уговора). У члану 8. Уговора је између осталог прописано да исти траје до његовог испуњења. У случају да Конзорцијум не буде проглашен за купца на аукцијском надметању за купопродају предузећа из члана 1. овог уговора, члановима ће бити извршен повраћај уложених средстава, уз пропорцијални одбитак стварних трошкова, након чега овај уговор престаје да важи. Друштвено предузеће пољопривреде „Напредак“ из Алибунара је продато 30.03.2004. године, тужилац је најпре учествовао, па одустао од учествовања на аукцији, која је поништена 27.06.2014. године, а поништај је постао правноснажан 2016/2017. године.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је у побијаним нижестепеним пресудама примењено материјално право, чл. 557. и 562, у вези чл. 262, 12 и 17. ЗОО, када је тужени обавезан да тужиоцу врати дуг из уговора о зајму, сразмерно његовом учешћу на аукцијској продаји капитала Друштвеног предузећа пољопривреде „Напредак“ из Алибунара.

Неосновани су наводи ревизије о недостатку пасивне легитимације, с обзиром да тужени као члан конзорцијума не може бити појединачно странка у поступку.

У конкретном случају, уговор о зајму је закључен у корист конзорцијума, чији је представник и члан био тужени са уделом од 42%, из чега следи да за обавезе према повериоцима одговара конзорцијум али и његови чланови сразмерно учешћу сваког од њих на аукцијској продаји капитала. Уговором о конзорцијуму је предвиђено колико је чије учешће у конзорцијуму и сразмерно том учешћу сваки учесник има право на добит али и обавезе. На тај начин, имајући у виду да се ради о дељивој обавези,

солидарна одговорност учесника је уговором изричито отклоњена, због чега се примењује члан 413. ЗОО, којим је прописано да када има више дужника у некој дељивој обавези насталој уговором у привреди, они одговарају повериоцу солидарарно, осим ако су уговарачи изричито отклонили солидарну одговорност. Због тога, сваки учесник конзорцијама одговара повериоцу сразмерно свом уделу и самостално, а тужени одговара и као члан конзорцијума и као зајмопримац, па је самим тим пасивно легитимисан у овом спору.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић